

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

In nonam Epist.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

lib. 2. c. 1. dub. 1. Coninck de Sacram. tom. 2. disp. 7. dub. 4. n. 19. & plures quos refert & sequitur Diana 1. part. tract. 17. resol. 12. Item Responsum illud editum Parisiis an. 1655. cui 18. Curiones & 12. Doctores Sorbonici subscripserunt in Matrimonii causa; quia huius responsum veritas eo præsertim fundamentum nitiatur, quod usus corporum, licitus scilicet, ad filios familias, non ad parentes pertineat. Quod autem in stupro Virginis consentientes, virginitatis circumstantia in confessione necessario explicanda non sit, docet De Lugo de Pœnit. disp. 16. sect. 4. num. 218. Ubi citat Soto, Suarez, Valquez, Lessium, Sanchez, Coninck, Navarram, Tannerum, Megala, Molfesum, Dianam, additq; n. 227. stuprum distinctam speciem inducere, quando intervenit violentia, aut raptus, aut dolus, aut talis iniustitiae genus. Sed pudet diutius tractare fœces, quas toto libro passim aggeris. Quid aliud, quæso, scurra faculentus effunderet?

NOTA III.

De Voluptatibus licitis.

Turpissimam recentioris Apologistæ, illius scilicet, quem furiosum & immanem vocas, doctrinam commemoras; (a) qui scribit, multos graves Theologos docere, voluptates gustus æque licitas esse, ac auditus, odoratus, aspectus; easque moderatas scilicet, ex se indifferentes esse; & hanc doctrinam turpissimam censens, quam tamen docuere D. Bonaventura in 2. dist. 41. a. 1. q. 3. Scotus ibidem a. 1. concl. 1. Ockamus in 1. q. ad 1. Almainus tract. 1. moral. c. 14. Major in 4. dist. 31. concl. 7. Vis recentiores? Tablena v. ebrietas n. 3. Navarrus Manual. c. 23. n. 119. qui citat Cajet. in summa. Toletus lib. 8. c. 62. Lessius lib. 4. c. 3. n. 6. Summa Benedi. lib. 4. pag. 368. Ludovicus Bail pag. 555. & plures alii, qui docent, peccatum gulæ non esse mortale, nisi sequatur damnum aliquod notabile corporis, vel offendiculum. Immo S. Thomas 2. 2. q. 150. art. 2. ad 3. peccatum gulæ constituit in gravi aliquo corporis incommodo ex ciborum superfluitate. Sed declamatorem agis. Ergone, inquis, nullum aliud Christianæ temperantiæ officium est, quam ut nos ab illicitis & vilitudini noxiis voluptatibus retrahat? ô bone, tuote pugione confodisti. Non agitur de virtutis actibus, sed de indifferentibus; agitur de iis voluptatibus, quas licitas esse agnoscis, quandoquidem vis temperantiam à licitis quoque retrahere. Igitur si quis eas amet, illicitum quidpiam non amat; igitur non peccat; nam licet temperantiam non exerceat, à gulæ tamen vitio abstinet. Locus Ciceronis, quem adducis, ad rem nostram non facit, cum loquatur de intemperantissimis hominibus, quorum Deus venter est. Quis porro negat, immoderatas gustus voluptates vitiosas esse?

Nec est, quod Epicurum, vel Julianum Pelagii defensorem acerrimum, huius dogmatis auctores esse singas; cum celeberrimi suffragatores non desint. (b) Longissimus ille Augustini locus tibi adversatur; nec enim libidinem illam, vel cupiditatem tantulum immoderatam huiusmodi voluptatum, tam turpem, aut virtutibus inimicam esse voluit; sed minimum quid appellat; & licet malum esse dicat, si jam supplementa necessitate, amor edendi animum sollicitat, quia non nihil intemperantiæ est; nusquam tamen dixit, esse lethale noxam. (c) Subnectis Jesuitas concupiscentiam

vitium non agnovisse, qui fuit Juliani error, ac proinde erroneam & hæreticam eorum doctrinam esse, cum appetitum illum naturalem esse censent, quæ ipsissima est concupiscentia, primævi peccati miserum germen. Vah stultum caput. Quis unquam negavit vitiosam esse concupiscentiam & propensionem illam ad illicitas voluptates? quis tamen, nisi amens, nisi demens, nisi Janfenista, omnes motus appetitus, immoderatos, & quemlibet motum immoderatum scilicet, concupiscentiam, esse peccatum mortale sentiat; hanc distinctionem peccati mortalis & venialis rides, fat scio; sed eam Ecclesia, quod mihi satis est, agnoscit. Non dubitant etiam Jesuitæ, quin optimum factu sit, abstinere à licitis, ut ab illicitis abstinere discamus; ubi sanè suo prælucent exemplo. Utinam Parochi vultum tenui viduæ suas mentes condiderint! Non negant etiam, quin concupiscentia coercenda sit, jejuniis tractanda, aliisque piis cruciatibus in ordinem redigenda. Sed hæc vobis est terra Australis incognita. Quid ergo Augustini loca frustra in hanc rem congeris, quem hostem petis, mihi homo? sed tandem vide, quid tibi velis cum tuo Janfenio: Visa est enim peccatum esse, qui à Christiana virtute, imò & Charitate profectus non sit. Sed etas; namque sunt Christianæ virtutis actiones, licet Charitatis, ut Fidei, Spei, Pœnitentiæ: sunt etiam aliquæ virtutes naturalis ordinis, sunt demum aliquæ actiones ex se indifferentes; id est, quibus ad bonum & malum finem uti possumus. Hinc ruit tuum illud argumentum.

Alius porro fuit Augustiniana disputatio lapsus & finis, quam quæ hoc loco Jesu. is inepte applicas. (a) Agnoscunt ipsi peccatum Originale, & sumit peccati concupiscentiam; nec eam in ullo modo laudare corpus tamen per se non malum castigant, ut rationi serviat, ne scilicet voluntas corporis illecebris capax, iis contra legem Dei adhæreat. Sed bonus sum, qui hic disputo, ubi nulla est prorsus difficultas, nisi quæ tua inscitia finxit, ut potè qui appetitum à concupiscentia, peccatum mortale à veniali, actum naturalem virtutis à supernaturali, ut vocant, licitum ab illicito, objectum indifferens à turpi & honello, actionem non malam à bona, præceptum à consilio; bonum opus à meliore, doctrinam Catholicam ab Hæretica, Jesuitas demum à Pelagianis nullatenus distinguat. Quæ cum ita sint, sapientibus cogitandum reliquit, utrum is, qui hæc alique huiusmodi non distinguat, dignus sit, qui cum Theologis disputet.

In decimam Epistolam,

NOTA I.

De absolutione differenda.

Recentioris Apologistæ ultro hic infectum eò quod scripserit, iis denegandam absolutionem plerumque non esse, qui vitiosam aliquam peccandi consuetudinem contraxerunt, quam licet ex animo detestantur, & sincere ab ea loquuntur, percipiunt; & licet Confessarius certus non loquatur, poenitens à peccato abstinere, si aliquin rectè dispositus sit, etiam si dubitet de firmitate & constantia talis propositi, eum absolvi posse. (b) Quid in hac doctrina tam vehementer exaggeres, non invenio; nec ullam in ea video rationis depravationem, nec temerarium

(a) Pag. 223. (b) Pag. 224. (c) Pag. 225.

(a) Pag. 226. (b) Pag. 244.

tit, diuturnam poenitentiam absolutioni prae-mittendi. Si quis recte dispositus absolvatur, errorem Jesuiticum vocas. Cur Jesuiticum, cum hic totius Ecclesiae usus sit? Vellem, ut minus solliciti de aliis, de vobis ac vestra conversione ageretur, ac deponentes dolum & mendacium, ejuratis erroribus, posita contumacia, dignos poenitentiae fructus faceretis. Retinete solitas haereticorum voces. Quid ad vos attinet Ecclesiastica disciplina? rerum vestrarum satagite. Sed surdis cano: merus obtentus est; quo nomine fraudem erroremque vestros praetexitis.

NOTA II.

De Attritione.

Idem semper tibi que similis, Willelme, ubique calumnias affingis, convitia jactas, errores adstruis. Dicis, à Jesuitis doceri, (a) attritionem naturalem in Sacramento poenitentiae sufficere ad justificationem. Non desunt alii, qui hoc dicant, ut Soto, Navarrus, à Gamachæo citati Tract. de Poen. c. 9. Item Bonacina, Canus, Ledesma, Victoria, Capreolus, Ricardus, Cajetanus, Sylvestre, citati à Leandro tract. 5. de Poen. d. 1. q. 47. Sed hanc doctrinam Suarez rejicit de Poen. disp. 20. sect. 2. n. 8. Vasquez improbat q. 92. art. 2. Granado explodit d. 8. n. 4. Molina parum tutam judicat in Concordia disput. 14. Amicus damnat tom. 8. disp. 13. n. 13. De Lugo falsissimam reputat disp. 5. sect. 8. n. 117. ceteri omnes improbant. Vel unum auctorem Jesuitam appellare debueras, qui hanc doctrinam sequatur. Quod autem attritio ex metu poenarum temporalium, quas Deus committitur, elicita ad Sacramentum sufficiat, multi docent, ut, De Lugo cit. sect. 9. n. 137. item Suarez disp. 20. sect. 2. n. 15. & alii. Si quæ ratio tibi suppetat contra istam sententiam, eam expromere debueras. Immo Tridentinum adducit in exemplum poenitentiam Ninivitarum, conceptam ex temporali metu.

Pergis carpere Jesuitas, eo quod doceant ad attritionem, seu contritionem imperfectam actum amoris, seu charitatis necessarium non esse. Quid, amabo, aliud Tridentinum docet pro quo, te remitto ad Apologistas, immo ad omnes auctores scholasticos, qui post Tridentinum de hoc argumento scripserunt, exceptis paucis, iisque suspectis. Recense quæso & appella tritum, aut quatuor celebriorum auctorum nomina, qui hoc sæculo obstinatiùs sententiam illam tuam scriptis in lucem editis propugnaverunt; & fac deinde scias, quo mortis genere extincti sint; & an Sacramenti poenitentiae beneficio, sub extremam illam vitam horam, gaudere potuerint. Auctores porro non cito, ne paginas impleam. Vis Hispanos? ad sunt bene multi, Suarez, Vasquez, Valentia, Canus, Sa, Granado, Henriquez, Azor. Vis Italos? habes Filiutium, Bonacinum, Sylvestrum, D. Antonium, immo D. Thomam. Vis Gallos? ecce Paludanum, Gamachæum, Duvallium, Lambertum, Meratium, Martinon, Reginaldum. Habes etiam Germanos & Belgas, Adrianum, Tannerum, Coninck, Layman. Vis Cardinales? en Bellarminum, Toletum, De Lugo. Sed bonus sum, qui hic hæreo.

Esto inquis: verum attritio nequit esse sine detestatione peccati, at sine amore Dei nemo peccatum detestari potest. Ita Sylvius, Molanus, Estius. Istos auctores nihil moror, ut potè Bajo plus æquo adductos, ut Card. De Lugo rectè observat. Sed hæc opi-

nio est contra omnes Theologos, & contra Tridentinum, ut monet De Lugo citatus n. 133. Vel enim amorem Charitatis intelligis, quantumvis remissum, qui reverà si addit, non jam attritio, sed perfecta contritio est: vel amorem concupiscentiae, ut vocant, quo Deum quidem diligimus, sed nobis: & hunc adeo ultra fateor, cum sine illo Spes esse non possit; Spes autem & Fides cum attritione conjunctæ sunt. Attritio, inquis, includit æternæ damnationis metum. Quod aliqua attritione conceditur; de omni negatur, ut ex Tridentino, ut constat; immo attritio de venialibus ad poenam æternam terminari non potest, quantum à lethalibus segregata sunt. Includit etiam, inquis, dolorem ob beatitudinem amissam, & hanc amorem. Utrumque falsum: sed dato primo, non concessio, alterum non sequitur. Nempe dolor ille sine amore charitatis esse posset, non tamen sine amore concupiscentiae. Relego breviter alias rationes à te congestas: sine gratia & Spiritu Sancto, inquis, ad gratiam nemo præparatur; igitur attritio naturalis sufficit: & hic hæresim Jesuitis affingis. Sed quam facile Doctores, qui huic sententiae suffragantur, hanc Jesuitæ non sunt, hoc argumentum solvunt? concessio antecedente, distinguunt consequens: attritio naturalis præcisè non sufficit: ita est: at modum Fide, Spe, & Christiano Timore conjuncta sufficit: hanc dubie, inquis, sufficit. Pergis mali temporalis timore, nihil est supra naturam, igitur attritio ex illo timore naturalis est; igitur naturam à justitia est; en Pelagium Jesuitarum opusculum vivum. Pudet reverà cum tam imbelli & ignoto adversario, vel alieno nomine, congressi. Quis enim? Pro in Theologia, hæc non ideo negatur primò antecedens: nam ille timor est à principio supernaturali, quatenus Deus illud malum temporale committitur in Ninivitis luculentum exemplum habet. Proterea poena Purgatorii est malum temporale, & tamen supra naturam. Insuper, dato, non tamen concessio, quod timor ille sit naturalis; cur amabo, si cum Fide & Spe conjunctus sit, ad justitiam in Sacramento non disponit? an illa omnia, quæ Sacramentum componunt, supra naturam esse debent? Appellat nugæ & ineptias. Non te pudet, de rebus Theologicis disputare, quas prorsus ignoras.

Nullum actum ex solo timore poenæ profectum ad justificationem sufficere dicis, (a) quia hic timor servilis est, ac proinde quatenus servilis, malus, idque est D. Thom. 2. 2. q. 19. & ex Augustino probare conatur. Hoc loco luculenter hallucinatur; nam Doctor Angelicus expressè dicit, timorem servilem bonum esse, ac esse à Spiritu Sancto, si sit cum Charitate, si ve ab ea sejunctus: nempe utrumque S. Doctor expressè docet, & art. 7. dicit esse principium dispositionis ad sapientiam, in quantum aliquis timore poenæ, succedit à peccato. Equidem si quis metum dumtaxat servilitatis (sic enim vocat) duceretur, id est, ita esset affectus erga peccatum, ut illud omnino admittere vellet, nisi poena subeunda foret; haud dubie ille committere servilis viciosus esset, nec ad legitimam attritionem sufficeret. Hinc per timorem servilem bonum, ita homo timet poenam, ut amet justitiam, id est, ut excludat voluntatem peccandi, igitur includat voluntatem bene agendi; id est, justitiae & recte vitæ amorem. Cuncta hæc sine Charitate esse possumus, ad eam tamen in Sacramento conducunt. Sed tibi diculè contradicis, cum dicis, timorem servilem ex parte servilitatis malum & bonum esse; hæc autem in confusis, ut minimè à te intellecta esse manifestum sit.

(a) Pag. 278.

(a) Pag. 249.

Alid argumentum proferens, sed centies & millies
dubioribus discussum: dicis enim, nullam esse legi-
timam arriptionem, quā homo ad Deum non conver-
titur: sed nulla ad Deum conversio, in eo, qui solum
temporale meretur. Sed hoc nego: converti
ad Deum idem est, ac se convertere ad manda-
ta Dei servanda, ad honestam vitam, &c. Sed quid-
am obijciunt, solo timore pœnæ faciat? S. Thomas
respondet, loco quem adduxisti, de perfectâ contri-
tione, impletur: hinc laboras in ambiguo, vel potius
in errore. Sed instas: qui timet malum temporale,
diligentius temporale oppositum: igitur non dili-
git Deum, igitur seccolit ipsum Deum ex Augusti-
no. Certe Deum, ipsumque diligit, sed amore
concupiscentie, quo scilicet amat bonum, malo quod
temporale præterea cum timore pœnæ, volun-
tate peccandi conjuncta est, igitur & Deum colen-
t.

Eodem recidit ultimum tuum argumentum, a)
Etenim inter legem ac veterem, illud tantum
differt esse, quod in veteri propter bona tempo-
ralia non propter æterna Deus colatur. Tum
enim Augustini loca in hanc rem congeris. Cuncta
hæc tamen: nam etiam sine Charitate possum appe-
tere celestem gloriam, & amare Deum amore con-
cupiscentie. Illud autem præsertim Pauli ad Galatas
de peccatis, ut à terrenis cupiditatibus D. Paulus ho-
mines abstrahat. Augustinus vero illum duntaxat
monachis servilem damnat, quo quis à peccato
remittitur in opere, cui tamen affectu adhæret in
intimo. Hinc reus est, inquit, in ipsa voluntate, qui vult
servilem non licet fieri, sed ideo non facit, quia impune
est. Immo omnia illa Augustini loca, servilem
etiam modo explicant, quo à me supra explica-
vit. Sed hæc quod spectant? Vin' ego dicam:
D. non vobis proponitis: Primus est, ut Tridenti-
ni adorationem eleveris, hinc timorem pœnarum ma-
lum vocis, quem tamen Tridentinum sess. 6. c. 6. & sess.
14. c. 4. & bonum esse testatur aliter vero, ut Sa-
cramentum Pœnitentiæ è medio tollatis: nempe ideo
concupiscentiam perfectam, id est, Charitati conjunctam,
necessariam esse dicitis, & satisfactionem præmitten-
dum, præscribitis, ut peccata ante absolutionem remi-
ssæ essent, ac proinde ipsa absolutio actus ju-
stificationis hinc mera declaratio, contra Tridenti-
ni sess. 14. c. 6.

(a) pag. 250.

NOTA III.

De præcepto amandi Deum.

In licentiam Polemicam & pulverem contentiosum
quodsi Wilhelme, disputas, arguis, distinguis, ex-
ponis, et quas tantopere Jansenius odit tri-
cuius Scholasticas adhibes, easque Scholastico-
um formulas & distinctiones, quas hæcenus tuæ fa-
cultatis homines exploserunt. Hæc audio tandem ali-
quod Jansenistam cum Scholasticis Theologizantem,
A. nunc per te loquilletur. Gratulor tibi has
res agere affectu, habitu, actu virtualiter, realiter, ne-
cessario modo & præcepti, totaliter & totalitates, aliasque
modi, Præterea D. Thomæ & S. Bernardi agis

pag. 251. ad pag. 284. Longum tractatum de Præcepto a-
mandi Deum. Cum autem tum à Sirmundo tum ad Apologi-
am argumentum plene discussum sit, & meram locorum sarra-
pica repetitionem congeris hic duntaxat esse videam, omis-
si quæ præterea, rem breviter conficiam.

interpretem: quā accuratum & rectum, is facile in-
telligit, cui mos Jansenianorum perspectus est; &
bona fides, quam Annatus tantopere commendavit,
comperta. Publicam enim auctoritatem & facultatem
sibi arrogat, verba Dei, Patrum, Conciliorum, Rom.
Pontificum, Doctorum adulterandi in verbis S. Tho-
mæ jam supra non semel hujus rei fidem fecimus.

Sed age Wilhelme, contrahamus disputationem.
Præcepto negativo amoris Dei hominem semper te-
neri, tecum Sirmudus, contra quem disputas, &
Jesuitæ omnes sentiunt; ne scilicet quidquam homo
admittat, quod prædicto amoris contrarium sit: item
præcepto positivo effectivi amoris, ut ajuat, servandi
scilicet divina præcepta; nempe ille Deum diligit,
qui sermones illius servat: item præcepto naturali, ac
etiam positivo, si velis, amoris affectivi, id est, eliciendi
actum interiorē veræ Charitatis; quo tamen præ-
cepto, hominem semper ac singulis momentis obli-
gari, non dices, sed aliquando duntaxat: tunc autem
obligari, mecum facile senties, cum ad finem suum
obtinendum, actus ille saltem moraliter necessarius
est, v. g. in articulo mortis, si quis sibi peccati mor-
talis conscius sit, nec Confessarii copia fiat: item cum
Sacerdos rem sacram facere tenetur ex officio, nec
adeo Confessarius, ac se lethalis culpæ reum agnos-
cit, idem pro administratione aliorum Sacramento-
rum dicendum est: item cum quis probabili periculo
se exponit, vel longæ navigationis, vel justis prælii com-
mittendi, vel proximi juvandi contagio laboran-
tis, vel in gravissima tentatione odii Dei. In his om-
nibus, præcepto amoris affectivi hominem teneri Je-
suitæ omnes sentiunt; de aliis casibus probabiliter
disputant: omnes tamen negant, teneri ad actum su-
pernaturalem Charitatis eo primo temporis momento,
quo ad rationis usum pervenit: quod aliqui Doctores
Angelico attribuant, quem tamen Sirmudus non
ineptè interpretatur, quidquid dicas, mi homo, ei-
que assingas. Nunquam enim negavit, ad actum
Charitatis hominem teneri, quotiescumque ad salu-
tem obtinendam, legem impleendam, fugiendum
peccatum, sedandam conscientiam, est necessarius.

Sed à te rescire velim, quando nam sit necessarius,
extrà casus prædictos & alios ejusmodi, pro quibus
omnes conveniunt. Sunt qui velint, hominem ad hoc
teneri, omnibus diebus Festis; alii singulis diebus;
alii cum acceditur ad sacram Synaxim; alii cum gra-
vis tentatio urget; alii semel in anno; alii cum inspi-
ratur: suam quisque opinionem probabili aliqua ra-
tione probat; sed ut inter se non conveniunt, ita ne-
minem, opinor, teneri dices, ad unam potius quā
ad aliam. Ad quam enim? appella quæso: hoc tibi
faciendum erat, ut aliquid novi adstrueres; cum ta-
men nihil aliud nisi crambem recoctam denuo appo-
nas. Licet enim interpretatio tua locorum discusso-
rum, SS. scilicet Bernardi & Thomæ Aquinatis, Ger-
sonis, &c. legitima esset, quod tamen tibi non con-
cedo, cum nihil sanè minus præstiteris: nempe Do-
ctoris Angelici locus, ut Bernardum omitam, satis
obscurus est, ut tu ipse fateris; si ergo illius sensum,
cum clarè & perspicuè loquitur, minimè capis, quo-
modo illum assequeris, cum obscurior & difficilior
est? Sed hoc dato, & non concessio, tuam scilicet in-
terpretationem legitimam esse; quid inde? Igitur in-
terpretatio Sirmundi corrui. Esto corrui: quid ad
rem? Igitur amor actus est necessarius. Ita est: at non
semper: dic, amabo, quando extrà casus expositos,
in quibus omnes consentiunt, atque adeo ipse Sir-
mundus; licet in iis præcepti naturalis, & legis æter-
næ vim obligationemque potius consideret, quā
positi-

Positivæ: die fodes, extrâ prædictos casus quando-
pam præceptum illud positivum obliget: sed dic ali-
quid certi: nam amentes sibi somnia fingunt. Taces:
Vin', pro te respondeam: quid tibi velis, satis iomnis,
Jam Tui toties responderunt, hominem in omnibus
actionibus suis teneri, actum Charitatis elicere; sic
enim locum Pauli perpetuam interpretantur. Itane
verò: huc spectas, mi homo: Vis ab homine peccari
in omni actione, quæ ab actuali Dei amore profecta
non sit. Igitur Fides informis peccatum est, Spes item,
& sanctus Timor, item attritio, & oratio peccatoris:
immo cum actus divinæ Charitatis eodem instanti
Charitatem habitualement vel supponat, vel inducat,
omnis peccatoris actio peccatum est. Hinc si orat
peccator, peccat: si rei factæ interest, peccat: si men-
dico elemosynam erogat, peccat: si Dei timore con-
cutitur, peccat. Hinc ais, fieri non posse, ut qui non
amat Deum, scilicet actu, aliquid non amet plusquam
Deum. Sed vide, amabò, quid dicas. Nam amare ali-
quid plusquam Deum, est peccatum mortale: igitur
omnis actus, qui amorem Dei non continet, est pec-
catum mortale. Nec errorem excusat id, quod dicit,
amorem mansorium in creatura, quo quis in ea desig-
natur, esse peccatum veniale, nisi actus aliquo speciali
præcepto prohibeatur. Nam desigi in creatura, est
in ea ponere finem ultimum: & hæc est peccati mor-
talis nota. Nec demum est, quod dicas, à te non in-
telligi illum Charitatis gradum, qui sine Sacramento
iustificat: quia gradus ille speciem non mutat, & per
te Charitas nascens, proficiens, & perfecta, sunt ejus-
dem generis: Charitas autem Theologica, etiam in
gradu remisso iustificat, aut certe cum gratia iustifi-
cante conjuncta est. Hæc & alia multa absurda, im-
pia, blasphemata, hæretica ex illo vestro principio re-
cta consequentione deducuntur: neque fateri erubesci-
tis. Et hæc ad longam illam dissertationem, in qua
millies eadem repetis, ac perpetuo nugaris.

Sed dato, ut dixi, & non concessio, te aliquid confe-
cisse, nihil aliud obtinueris, quam ut præceptum positi-
vum divini amoris, non quidem semper, sed aliquando
obliget, idque certò, in casibus scilicet expositis, aliisque
similibus: ac proinde doctrina illa ad eisdem pertine-
at. Quod aliàs sit obligatio, scilicet pro alio casu de-
terminato, nunquam probasti: dicam amplius, nun-
quam probabis. Sed, ut dixi, tam multa ad pompam &
speciem concessisti, ut aliquid apud indoctos auræ cap-
tares; ut Theologum ageres, vel potius Theologa-
strum: ut vel hunc facum erroribus vestris circa divi-
num amorem obducentes; denique ut sub amoris divini
specie, simplicioribus imponeres, eosque in fraudem
erroremque induceres. Fraudem detexi, errorem o-
stendi; ceterum ad Apologiam te remitto, qui egre-
giè, brevius licet, calumniam vestram diluit, & totam
rem istam egregiè discussit.

In Epistolam undecimam,

NOTA PRIMA.

De locis Montaltii.

DE hoc argumento præclare scripserunt Apo-
logistæ: idque variis locis, sed præsertim in
1. responsione ad Litteras Montaltii genera-
tim, tum in responsione ad Epistolam undecimam,
& in responsione ad objectionem 54: neque hic tam
infirmi ac jejuni fuere, ut scribis. Montaltius nuga-

tur, mentitur, calumniatur, fallit & fallitur: quæ
elegans, inquis, quam urbanus, quam teris & inap-
posuit! Uterque Apologista calumnias diluit clari-
mè, Janenistarum fraudes detegit aperte, doctrinam
Catholicam defendit solidè: quam jejunos, inquis,
quam infirmos, quam misellos & languidos! Inre-
ponione ad undecimam Epistolam nihil est, quod
rideas, (a) nisi misellum Montaltium, imposturæ
licet, calumniæ, blasphemæ, impietatis, erroris &
impudentiæ convictum, nisi fortè miserum humani
sortem lugere malis. Concedit quidem Apologista
impia hæreticorum dogmata à SS. Patribus nonnulla
quam irrita fuisse: neque hoc improbat, sed hæreticorum
& scurriles hæreticorum contra Catholicos satyras
id est, Janenistarum contra Jesuitas. Quis enim
get hos esse Catholicos; illos hæreticos, à tribus Pro-
fificibus damnatos, cum scilicet doctrinam damna-
tam obstinatè defendant: Vis, Jesuitarum impia dog-
mata, & Janenistarum doctrinam Catholicam ele-
primum, ut nugaris, probavit Montaltius suis liti-
ris: alterum Deus suis miraculis. Sed Epistola Mon-
taltii damnata fuerunt: igitur nihil probant: accedi-
tòd egregiè refutata sunt; & luculenter ostendunt
eas erroribus, calumniis, imposturis, mendaciis, con-
vitiis, fraudibus & dolis, nec non ineptis & mis-
talibus scaturire. Quid, amabò, lucis à tenebris, ve-
ritatis à mendacio, sinceritatis à dolo, justitiæ à im-
postura sperandum: Quod attinet ad miracula, vo-
stra fide, quæ dubia est, stare non possunt: nec tibi,
qui adstruis miracula, fidem habeo; quia fidem tuam
prodidisti. Vis tibi credamus, qui Deo ejusque Vicario
non credis: sed de his infra.

Sed, inquis, Jesuitas in turpissimis & quavis dignis
objurgatione, doctrinæ flagitiis, Montaltius depre-
hendit. Error doctrinæ flagitium est? errores habetis,
quos scilicet Ecclesia damnavit, igitur flagitia in
la vestra sunt, non Jesuitarum. Non desunt autem
ter errores, flagitia, quorum Montaltius reus est
pote qui tot calumnias affinxit, tot probra fecit, tot
fraudes texuit, tot aculeis punxit. Sed quænam sunt
horrendæ illæ calumnie, quarum rabida convitia,
quibus Jesuitæ vos confixerunt? hæreticos forte vo-
carunt? non est calumnia: cum Ecclesia errorum illorum
damnavit, quos per incredibilem contumaciam de-
fenditis. Quod deinde fraudes vestras detegit, pa-
lumnias diluit, malas artes patefecit, ut fuit
dumtaxat, Veritatis, Religionis & Ecclesiæ defen-
sionem; idè sanè dici nequeunt convitiatores. Tum
rides querelas furiosas, ut vocare soles. (b) Apologista,
cujus textum tua versione in multis adulterat v. g.
dum calumniam in urbanitatem vertisti. Sed hæc & longè
majora fidei Janeniana facile condonantur. Ridet
hujus pueruli lachrymas, & ex Parochorum lætitia
longam laciniam huc traducis: haud ab re quidem
uteris jure tuo; amicorum omnia communia. Quis
quod ex eadem officina hæc omnia prodierunt? Et
tuas satyras blandum & facetum scribendi genus vo-
cas? Deus melibet ab iis blanditiis. At, si hæc
autoces & acerba sunt, quid ab ira & furore cepi-
tandum? crede mihi, non pueriliter, ut ais, Apo-
logista de his conquestus est, sed graviter, ut non
Christiano more. Res sanè miserranda fuit & commi-
seratione digna; per aliquot menses Jesuitæ calum-
niis, imposturis, convitiis, satyris opprimi à rebolu-
ne sycophanta, puro puro hæretico; in manifestum
dedecus justitiæ, Religionis, Ecclesiæ, Veritatis; non
sine piorum scandalo, impiorum ritu, & plausu hæ-
reticorum: idque impunè, nulla auctoritate publica

(a) Pag. 300. (b) Pag. 301.